

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination -2022

Subject Name : Philosophical Foundation of Education

Subject Code : MED01PHE1

Branch: M.Ed.

Semester: 1

Date: 04/01/2023

Time: 11:00 To 02:00

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
Assume suitable data if needed.

પ્રશ્ન : ૧(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

- (૧) શિક્ષણ અને તત્વજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરી, તત્વજ્ઞાનની શિક્ષણ પર થતી અસર જાગાવો.
- (૨) શિક્ષણમાં તત્વજ્ઞાનનો અર્થ આપી, તેના સ્વરૂપ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૧(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

- (૧) શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાનની આવશ્યકતા જાગાવો.
- (૨) જ્ઞાન મીમાંસાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) મૂલ્ય મીમાંસા વિશે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૨(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

- (૧) ભારતીય તત્વચિંતક સ્વામી વિવેકાનંદના શૈક્ષણિક વિચારોની વિશદ ચર્ચા કરો.
- (૨) પાશ્ચાત્ય તત્વચિંતક પ્લેટોના શૈક્ષણિક વિચારો સાથે તત્વજ્ઞાન સંદર્ભે તેમના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ૨(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

- (૧) ફ્રોબેલની કિન્ડર ગાર્ડન પદ્ધતિ વિશે ચર્ચા કરો.
- (૨) રૂસોના તાત્વિક વિચારોની સંકલ્પના.
- (૩) ગાંધીજીએ આપેલ શિક્ષણના હેતુઓની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૩(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

- (૧) ‘અસ્તિત્વવાદના વિચારો વર્તમાન સમયમાં અતિ આવશ્યક છે’ ચર્ચો
- (૨) પ્રકૃતિવાદનો અર્થ આપી, પ્રકૃતિવાદની વિગતે ચર્ચા કરી તેના લાભા-લાભ વાર્ગવો.

પ્રશ્ન : ૩(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

- (૧) વ્યવહારવાદના હેતુઓ લખો.
- (૨) આદર્શવાદના મતે અભ્યાસક્રમ.

(૩) પ્રયોજનવાદના મતે શિસ્ત નોંધ લખો.

પ્રશ્ન : ૪(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પાણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) સાંખ્યદર્શનમાં પ્રસ્તુત શિક્ષણદર્શન વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

(૨) 'શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાનું વિચારદર્શન' આત્મચિંતન માટે આવશ્યક છે-ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૪(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પાણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) વેદાંગમાં સમાવિષ્ટ તાત્વિક આધારશીલા લખો.

(૨) ઈસ્લામદર્શનમાં શૈક્ષણિક વિચારની સંકલ્પના જાણાવો.

(૩) બૌદ્ધદર્શન અને શિક્ષણનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ૫ નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં ઉત્તરઆપો. (૧૪)

(૧) રવીન્દ્રનાથ ટાગોરે કઈ સંસ્થાની સ્થાપના કરી હતી.

(૨) વિચારોનું પ્રાધાન્ય કયા વાદમાં વિશેષ રહ્યું છે ?

(૩) વાસ્તવવાદના પ્રણેતા કોણ છે ?

(૪) વેદાંતનો અર્થ આપો.

(૫) રૂસોએ કયા વાદના સમર્થક છે ?

(૬) આદર્શવાદ એટલે શું ?

(૭) પુસ્તકીયા જ્ઞાનનો વિરોધ કયા વાદે કર્યો છે ?

(૮) જી.કૃષ્ણમૂર્તિના બે શૈક્ષણિક વિચાર લખો.

(૯) સાંખ્યદર્શનના મતે શિક્ષણની પદ્ધતિના નામ લખો.

(૧૦) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં કેટલા અધ્યાય છે ?

(૧૧) વેદાંગો કેટલા છે ? કયાં કયાં ?

(૧૨) સંસ્કૃતમાં IJN નો અર્થ શું થાય.

(૧૩) ઈસ્લામિક તત્વજ્ઞાન શું છે ?

(૧૪) દમનયુક્ત શિસ્તનો આગ્રહ કયાં વાદમાં છે ?

